

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 314. Ad quæ venditori concedatur hæc actio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

2. Resp. ad quartum: Oritur simul cum actione empti, nimirum statim, ac absolute conventum de re & pretio inter contrahentes. §. 1. *Inst. h. t.* ut tamen contra emptorem ejusque heredes efficaciter intentari possit, requiritur, ut venditor ex parte sua contractum impleverit, nimirum rem emptam tradendo. *l. 25. ff. de act. empt.* aut res pro tradita habeatur, renimirum casu pereunte. *l. 5. ff. de rescind. vend. l. ult. C. de peric. & commod.* aliàs enim venditori dolo petere viso, hac actione agenti obstat exceptio rei non tradita. *cit. l. 25.* idque, etiam si statutum dicat instrumento, nullam opponi posse exceptionem. *Lauterb. l. c. §. 45.* cum Decio *conf. 421. num. 2.* Item procedit, si res plures uno pretio vendita, & nondum omnes tradita, sed aliqua tantum. *l. 5. C. de evict. l. 34. ff. de adilit. edict.* imò & interdum locum habet hac exceptio rerum nondum omnium traditionis, licet res plures non conjunctim, sed disjunctim pretio in singulas constituto vendita, si nimirum constet emptorem empturum non fuisse nisi conjunctim omnes. *Arg. cit. l. 34. Lauterb. l. c.* cum Decio. *l. c. n. 4.* & *Tulden. in c. tit. eod. n. 2.* Si verò aliena vendita & tradita, emptor id sciens, venditorem hac actione petentem pretium repellere potest exceptione rei alienæ, si venditor sciens rem alienam venderit, & emptor, si vult, reddendo rem defungitur. *Arg. l. 30. §. fin. ff. de act. empt.* *Tulden. l. c. n. 3.* *Lauterb. §. 47.* Si verò emptor nesciverit rem alienam, & imminet periculum evictionis, emptor tamdiu pretium retinere potest, & venditorem exceptione repellere, donec illi de evictione satis dederit. *l. 18. §. 1. ff. de peric. & commod. rei.* *Carpzov. conf. 34. defens. 31.* *Tuld. l. c. Lauterb. §. 48.* Secus est, si nullum periculum evictionis immineat, venditor jure petit hac actione pretium, & emptor exceptione rei alienæ se tueri nequit, etiam si extrajudicialis interpellatio intervenerit. *Lauterb. §. 49.* citatis aliis.

Quest. 314. Ad qua venditori concedatur hæc actio?

1. **R**esp. Ad ea omnia, de quibus venditor cum emptore convenit. In specie verò imprimis datur ad consequendum pretium. *l. 13. §. 20. ff. de act. empti. l. 6. §. 13. C. eod.* quod emptor præcisè solvere tenetur, ita ut licet maximam ejus partem solverit, & pro residuo rem venditam restituere & in solutum dare velit, non tamen sit audiendus. *Arg. l. 2. ff. de rebus. credit.* *Lauterb. §. 51.* *Carpzov. l. 5. resp. 22.* quin & pretium ita solvere, ut nummos faciat venditoris. *l. 11. §. 2. ff. de act. empti.* utpote quorum sine translatione domini non est usus. Unde si emptor solveret nummos alienos, hac solutione non liberaretur, sed venditor actionem pretii adhuc salvam haberet, illamque statim contra emptorem intendere potest. *l. 7. C. de act. empti.* Hoc ipsum tamen, quod nummis alienis facta, non impedit, quo minus rei vendita dominium (quod aliàs per traditionem sine solutione pretii non transfertur, ita ut venditor rem traditam in concursu creditorum ante omnes emptoris creditores vindicare possit. *l. 5. §. 18. ff. de tribus. act. Gail. l. 2. obs. 15. n. 4.* *Carpzov. p. 2. conf. 28. defens. 17. à num. 6.* *Lauterb. in ff. de act. empti. §. 5.)* transeat in emptorem, & nummorum dominus rem venditam vindicare nequeat. *l. 6. C. de R. V. nisi sit miles. l. 8. eod. vel ecclesia. c. 1. caus. 12. q. 3. c. 1. de pecul. cler. vel*

tutor pecuniâ pupilli rem emerit. *l. 2. ff. quand. ex fact. tutor. Lauterb. l. c. §. 51.*

2. Datur dein actio hæc ad usuras pretii. *l. 13. §. 20. ff. de act. empti.* non quidem jure obligationis, aut etiam statim post factam traditionem & ante moram emptoris (nisi stipulatione vel pacto in continente adjecto fuerint promissa. *l. 5. C. de pact. inter. emptor. & vendit.* *Tulden. in cod. de act. empti. num. 8.* *Carpzov. l. c. conf. 30. defens. penult.* *Lauterb. l. c. §. 52.)* sed ex officio Judicis, & quidem post moram. *cit. l. 5. l. 13. C. de act. empti. l. fin. ff. de peric. & commod.* *Lauterbach. loc. cit.* Licet enim, ut Idem, fructus rei vendita omnes statim ex tempore perfecti contractus cedant lucro emptoris, etiam ante moram venditoris, sicut tamen periculum pretii non statim ex tempore contractus ad venditorem, uti rei vendita ad emptorem pertinet, ita venditori non statim ex tempore, quo emptio perfecta est, aut etiam ex parte venditoris traditione rei completa, sed demum post moram debentur usura, uti in cæteris bonæ fidei negotiis. Quod ipsum tamen limitat & distinguit in sequentibus. Ut dum §. 53. ait: si venditor re vendita tradita fidem de pretio habens, necessitatem illius in præsens solvendi remisit, usuras non deberi, antequam emptor per interpellationem in mora constituitur. *Arg. l. 88. ff. de Reg. Jur.* pro qua citat *Donell. in l. 5. C. de act. empti.* *Franzk. in eod. num. 431. & seq. Maul. de empt. & vend. t. 9. num. 6. & c.* Uti etiam emptorem, dum is ob imminens periculum evictionis retinet pretium, donec illi de evictione satisfactio præstetur, usuras illius interea solvere non teneri, ait *Arg. l. 24. C. de evict. junct. à l. 88. ff. de reb. cred.* citatis pro hoc *Maulio ubi ante & Mynsing. cent. 4. obs. 56.* Hujus tamen postremi contrarium communiter receptum & approbatum testante apud eundem *Carpzov. loc. cit. conf. 34. defens. 38.* Fide verò, ut habet §. 54. de pretio non habita, & necessitate in præsens solvendi non remisâ, emptorem statim in mora constitui, & usuras solvere teneri, quamprimum ei res vendita est tradita, etiam si ipse a venditore expressè & personaliter de solutione non sit interpellatus juxta *l. 13. §. 20. ff. de act. empt. l. 18. §. fin. ff. de usur.* citans pro hoc *Arumæ: in de mora. c. 4. num. 25.* *Donell. ubi ante.* *Raht. de contrah. empt. assert. 82. num. 12.* *Brunnem. cent. 3. decis. 31.* *Mev. p. 3. decis. 11.* Eò quòd venditio & emptio sint negotium bonæ fidei, quod desiderat, ut venditore tradente, & ex sua parte complente contractum, emptor, qui rem & sic quoque facultatem eâ utendi ac fruendi accepit, ex sua quoque parte contractum impleat & pretium solvat, de quo etiam venditor rem tradendo interpellare videtur; cum vendat & tradat rem, ut pretium accipiat. Unde hoc differendo eo ipso moram contrahere & contra bonam fidem peccare censetur emptor, adeoque merito ab eo tempore in usuras condemnatur. *cit. l. 13. & 18.* Excipiuntur tamen merces à mercatoribus vendita, ita ut nullo tempore exsolvendo pretio constituto, emptor pretii conventi usuras solvere non teneatur; tempore autem certo constituto, teneatur statim à mora post illud tempus elapsum etiam à venditore non interpellatus *Brunnem. Mev. LL. cit.* *Lauterb. §. 54.* Porrò quod spectat modum seu quantitatem harum usurarum, ad quas exigendas datur hæc actio, eam constituendam seu diminuendam non esse ex quantitate fructuum ex re vendita ab emptore perceptorum vel perceptibilium (hoc

enim, ut bene Lauterbach. §. 55. cum Mantic. de tac. & ambig. convent. l. 4. tit. 16. num. 4. Summam incertitudinem & difficultatem induceret) sed ex more regionis, ubi contractum, V. g. in Imperio nostro de 100. exigendo annuatim §. idque etiam illo tempore illius moræ emptor ob ubertatem percepisset maximos fructus, aut etiam ob belli calamitatem, aquarum inundantiam aliumve casum fortuitum exiguos vel nullos, tradit Lauterbach. loc. cit. citatis Carpoz. p. 2. const. 30. defens. 6. Arumæ. loc. cit. Fränzk. loc. cit. num. 414. &c. eò quòd sufficiat venditorem tradidisse rem & facultatem re utendi & fruendi transulisse in emptorem, & hunc contra bonam fidem pretii solutionem differendo moram admisisse, cum vera & genuina causa usurarum præstandarum sit, non actualis frugum perceptio, sed frustratio & dilatio pretii contra bonam fidem admittit. l. 32. §. 2. ff. de usura. Dissidentibus nihilominus quo ad hanc constituendi quantitatem usurarum. Maul. loc. cit. Perez. in cod. de act. empti. à num. 18. Brunnem. ad cit. l. 13. §. 20. Dum iis magis placet quò ad hoc æquitas Juris Canonici, quàm rigore ille Juris Civilis, & distinguendum dicunt, an res vendita naturâ suâ sit sterilis, an frugifera. Quanquam etiam moneat Lauterbach. §. 57. cavendum venditori, ne, dum emptor etiam reliquarum suarum facultatum jacturam fecit, se harum usurarum acerbum exactorem, sed moderatum benignum & humanum præbeat. De cætero ultra dictas consuetas usuras venditor ob moram & aliud lucrum cessans, dum v. g. mercator prætextit aut probat, se ex pretio, si iusto tempore accepisset, plus lucri facere potuisse, nihil exigere potest. Lauterbach. §. 58. juxta L. fin. ff. de perc. & commod. quam legem quia aliqui restringunt, ut locum tantum habeat, ubi agitur tantum ob moram, sentiunt, ultra usuras ob dictum lucrum cessans aliquid exigi posse in causa delicti vel doli. l. 21. & seq. ff. ad leg. aquil. item in actione de evictione. l. 8. ff. de evict. quin etiam emptor in casum pretii statuta die non soluti ultra legitimum usurarum modum validè venditori promittere non potest pœnam. l. 13. ff. de act. empti. §. 26. & ibi Mudæ. num. 7. id ipsum etiam in pœna incerta locum habere docens. Lauterbach. loc. cit. cum id fieri censetur in fraudem legum usuris istiusmodi ob utilitatem publicam certos terminos statuendum, quos contrahentes stipulando excedere nequeunt cit. l. 13. §. 26. Lauterbach. loc. cit. citans Trentacinq. l. 3. de solut. resol. 21. n. 1. His de pœna non obstante, quòd emptori stipulanti venditor speciei debitor in casum evictionis jure promittat duplum. l. 37. ff. de evict. ejus disparitatis rationem vide apud Mudæ. l. c. n. 5. & 6. Item non obstante, quòd, si emptor ultra pretium etiam factum tanquam pretii additamentum promisit in casum, quò id non fiat, promittere venditori pœnam possit. l. 28. ff. de act. empti. Siquidem sicut, si nulla esset pœna appositâ in tali casu, factò non præstito, actio venditi competit ad interesse, usurarum terminis non inclusum; ita etiam pœna in tali casu addita, ex legibus ponentibus limites usuris non accipit moderationem. Lauterbach. §. 59. cum Mudæ. ad cit. l. 28. Nec denique obstante, quòd pœna conventionalis in casum pœnitentiæ seu recessus à contractu tam ab emptore quàm venditore validè promitti possit, non attento usurarum modò; eum hac ratione nulla fiat accessio ad pretium aut

usuras; adeoque etiam nullum scœnus committatur; cum pœna illâ ab emptore solutâ pretium destinat deberi. Lauterbach. §. 60. cum Berlich. p. 1. decis. 43. & 44. n. 3. Competit quoque actio venditi ad repetendos sumptus à venditore in rem venditam bona fide factos, non tantum necessarios, sed etiam utiles, quos verisimile est emptorem voluisse impendi L. penult. C. de act. emp. junctâ l. 13. §. 22. ff. eod. Mudæ. l. c. Lauterbach. §. 61. Ac denique interdum etiam ad rem una cum fructibus repetendam, nimirum contractu resolutò. l. 4. §. 2. ff. de le. commissor. junctâ l. 4. §. 4. & l. 14. §. 1. ff. de in diem addit. Lauterbach. l. c. §. 62.

Quæst. 315. Actio redhibitoria que dicitur, unde ortum habeat, quibus, contra quos, ad quid detur, & quæ, ut competat, requirantur?

1. **R**esp. ad primum: Actio redhibitoria est actio ex empto competens emptori contra venditorem ad redhibendam ei, id est, iterum habendam ab eo, seu recipiendam rem venditam, & è contra ad recipiendam ab eo pretium, cunctaque in integrum restituenda, casu quò venditor occultavit vel non manifestavit tale vitium & defectum, ob quem res vendita vel ex toto vel notabiliter reddatur inutilis ad finem & intentionem emptoris, quod si hic scivisset, eam non emisisset. Sumitur ex L. cum autem. §. Juliaus. & L. facta & sequent. ff. de adilit. edit. Dicitur redhibitoria ab effectu, quem habet, cum redhibere, ut dicitur L. redhibere. ff. eod. sit facere, ut habeat venditor, quod habuit, & quia id fiebat redhibendo, idcirco redhibitio est appellata quasi redditio. Dicitur quoque judicium redhibitorium, uti & judicium redhibitoriæ actionis.

2. Resp. ad secundum: ortum habet ab adilibus (quorum officium erat sacras ædes & vias publicas curare, nec non fraudes à foro & venditionibus arcere. Schar dius in lexico. v. adiles.) edictum prononcentibus, vi cujus venditores tenebantur aperire morbos ac vitia in re vendenda latentia. Ex quo edicto duæ prodire actiones adilitiæ, nempe redhibitoria & æstimatoria contra venditores occultantes vitia & defectus rerum vendendarum.

3. Resp. ad tertium: Conceditur non tantum emptori, sed & ejus hæredibus. L. sciendum. §. 5. ff. de adilit. edit. contra venditorem ejusque hæredes, L. si venditor. & L. cum autem. ff. eod.

4. Resp. ad quartum: Ut detur & intentetur hæc actio, requiritur primo, ut vitium occultum non sit leve, sed notabile, ob quod ministerium & usus, ad quem emitur, impediatur, aut notabiliter deterior efficiatur, ita ut merito emptor non emisisset, si scivisset. Secundò debet esse vitium corporis, ita ut, si sit vitium corporis & animi mixtum, actio redhibitoria propriè talis locum non habeat. l. 4. §. 4. ff. de adilit. edit. quamvis, ut ibidem, dicitur, contra scientem & reticentem vitium animi agi possit actione communi ex empto. Tertio, ut venditor vitium latens sciverit; contra ignorantem enim non datur hæc actio, sed æstimatoria tantum. l. 13. ff. de act. empti. nisi error sit in substantia. Uti nec ea conceditur emptori, dum is vitium patens culpâ suâ, aut ignorantia crassa non observavit. l. 1. §. 6. & l. 14. §. fin. ff. de adilit. edit. cum